

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.256/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Dr. Sziklai Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe., ügyintéző: dr. Sziklai Tamás ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felperes címe..) felperesnek – a Dr. Tömördi Boglárka ügyvéd (jogi képviselő címe1.) által képviselt **Alperes1** (Cím6.) alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei és egyéb követelés tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 22.M.70.344/2020/34. számú ítéletével szemben az alperes által 35. sorszámon, a felperes által 36. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek másodfokú perköltségét 225.000 (kétszázhuszonötezer) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 724.800 (hétszázhuszonnégyezer-nyolcszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. szeptember 23. napján hozott 22.M.70.344/2020/34. számú ítéletével 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a kerestet elutasította.

[2] Megállapította, hogy a felperes 2000. szeptemberétől állt az alperes, illetve az alperesi jogelőd alkalmazásában oktató, egyetemi docens munkakörben, határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyban. A felperes 2019. augusztus 1-jétől az Kar Nemzetközi Jogi Tanszékének oktatója volt. Az alperes egyetemi életében aktív és szakmailag elismert

oktatóként vett részt, 2015. május 24-től 4 évre, majd 2019. május 29-től ismét 4 évre az alperes szenátusának teljes jogú tagja volt. Továbbá 2018. október 25-től 3 évre a Karon a Hallgatói Jogorvoslati Bizottság tagja és a Kari Tanács teljes jogú tagja volt 2019. május 27-től 4 évre. A felperes az Kar Kari Tanácsában 2019. augusztus 1-jétől szavazati jogú tagként vett részt. Az alperes a 2019. novemberi teljesítményértékelésére is figyelemmel a 2018/2019. tanévben végzett munkája elismeréseként 2019. november 28-án 1.001.000 forint összegű juttatásban részesítette a felperest.

[3] 2019. november 5-én polgármester (budapesti) kerületi polgármester a Facebook közösségi oldalán egy bejegyzést tett közzé, amely egyebek között az Központ (a továbbiakban: AK) egyik elemzőjének, elemzőnek politikai tárgyú írására vonatkozott. Ehhez fűzött a felperes kommentet, a következő tartalommal: „Ez az Központ az a hely, ahol meg az alapszakos diplomájukat sem megszerzett „elemzők” osztják az okosságot a propaganda médiában. Igaz, legalább csinosak. Vajon milyen funkcióik vannak még? :D”. A felperesi komment kapcsán levelezés indult meg és többen kifogásolták a megjegyzését. Ezt követően a felperes egy magyarázó kommentet írt, melyben a csinos nőkkel kapcsolatos korábbi megjegyzését a képernyőképes megjelenéssel magyarázta. A felperes tisztázó üzenetét követően további üzenetek érkeztek, ezek között volt olyan, aki határozottan sérelmezte a felperes megnyilvánulását a női nemre vonatkozóan ugyanakkor volt olyan vélemény, amelyik tisztázottnak tekintette a felperes kijelentését a magyarázat révén.

[4] A weboldal weboldalon „Összeszedte minden férfiasságát polgármester és Felperes1, majd megalázták az Központ elemzőjét, elemzőt” címmel értékelték a felperes Facebook bejegyzését. Ezt követően 2019. november 7-én a felperes a saját Facebook oldalán egy bejegyzést tett közzé, mely szerint: „Sokkal jobban járnának ezek a szerencsétlenek az AK „alkalmazásában”, ha keresnének maguknak egy tisztességes állást és nem csinálnának hülyét magukból nyilvánosan, amit utána életük végéig nem mosnak le magukról. Jó, persze, akkor nem lehet, hogy nem lenne (annyi) pénz, tévé-szereplés, „szakmai” (pfff) kapcsolatok, amerikai utazás stb. stb., de legalább nem égetnék el magukat ilyen istentelen lélekkufárok szolgálatában (...).” A felperes üzenete tartalmazta továbbá, hogy: „Viszont Kedves fiúk-s fiúk, ha kurvát akartok, ne elemző női mivoltát vegyétek elő – elég, ha belenéztek a tükörbe.”

[5] 2018. november 18-án az alperes rektora érdemtelenégi eljárást kezdeményezett a felperessel szemben, melynek indokául a közelmúltban tanúsított olyan magatartásra hivatkozott, amely esetlegesen alkalmas a Alperes1ről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Nketv.) 16/D. § (2) bekezdése szerinti érdemtelenég megállapítására. A rektori levél azt tartalmazta, hogy a felperes a Facebookon több nyilvános posztot és kommentet is írt, ebben elemzőt és az őt foglalkoztató AK-t erőteljes kifejezésekkel illette. A rektori levél idézeteket is tartalmazott a felperes 2019. november 5-i és 2019. november 7-i kommentjéből. Ezekből azt a következtetést vonta le, hogy elemzőnek a külső megjelenésével összefüggésben egyéb funkciókat is tulajdonított a felperes, amelyeket az illetőnek a munkahelyén be kell töltenie. Ezzel azt sugallta, hogy ellenszolgáltatás fejében jut szakmai megbecsültséghez és nem a kutatói munkájával érvényesül. Azon túl, hogy ez a konkrét személy becsületébe és emberi méltóságába gázol, egy általános, a női nemmel kapcsolatos attitűdöt jelez, olyan sztereotípiát fogad el igaznak, miszerint a csinos nők alapvetően nem a szellemi képességeik, hanem testi

adottságaik, szolgáltatásaik révén jutnak munkához, illetve tudnak előrelépni. Ez az egyenlő emberi méltóság jogának negligálása, ami az alperesi egyetemen nem elfogadható. A rektori levél kitért arra is, hogy oktató a Karonak docense az alperes oktatója, egyben az AK elemzője is. Az AK elemzőjére vonatkozó felperesi megjegyzés tehát a saját kari munkatársára is vonatkoztatható, ezáltal az egyetem egészére is rossz fényt vet, mivel lényegében azt állítja, hogy „nyilvánosan hülyét csinálnak magukból, „ha kurvát akarnak...elég, ha belenéznek a tükörbe” és hasonlók.

[6] 2019. december 2-án a felperes részletes válaszlevélben reagált a rektori tájékoztatásban felvetett kérdésekre, vitatta az eljárás elrendelésének a jogalapját, az érdemtelenység fennállását, az alperes jóhírnevének megsértését, mindezekre tekintettel a vizsgálat megszüntetését kérte. 2019. december 2-án a rektor által felállított vizsgálóbizottság meghallgatta a felperest, aki a levelében foglaltakat szóban is előadta. Egyéb észrevétel, kérdés a meghallgatás során nem hangzott el. A vizsgálóbizottság ezt követően jelentést készített, majd a rektor 2019. december 6-án felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát az Nktv. 16/B. § (1) bekezdés b) pontja és 16/D. §-a alapján.

[7] A felmentés indokolása szerint a felperes olyan magatartást tanúsított, amely az egyetem által képviselt értékrenddel összeegyeztethetetlen. „... az egyik legismertebb közösségi médiafelületen több nyilvános, a női nemre vonatkozóan lealacsonyító, az egyenlő bánásmódot és emberi méltóságot, becsületet sértő posztot és kommentet is írt”. A lefolytatott vizsgálatra is utalva a felmentésben az alperes azt állapította meg, hogy a felperes nyilvános hozzászólása szerint a nők alapvetően nem a szellemi képességeiknek, hanem egyéb testi adottságaiknak köszönhetően tudnak munkához jutni, illetve előrelépni a munkahelyükön. A sztereotíp és gyalázó megjegyzések, az általuk közvetített nézetek nem egyeztethetők össze az egyetem által képviselt, az emberi méltóságot és a nemek közötti egyenlőséget megbecsülő és tiszteletben tartó értékrenddel. A felperes – köztudottan - az egyetem alkalmazásában álló oktató, Facebook médiafelületen közzétett kijelentései súlyosan sértik az alperes jóhírnevét. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 8. § (3) bekezdése alapján kifejtette, hogy a munkavállaló nem gyakorolhatja a véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jóhírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon. A felperes nagy nyilvánosság előtt tett kijelentései mindezekre tekintettel érdemteleniséget eredményeztek.

[8] 2019. december 7-én az alperes közleményt juttatott el az MTI-hez, amely a felperes nevének feltüntetésével azt tartalmazta, hogy a közösségi médiában a közelmúltban tett és nagy sajtónyilvánosságot kiváltó bejegyzései ellentétesek az emberi méltósághoz való jog és a nemek közötti egyenjogúság követelményével, az ehhez kapcsolódó értékrenddel. Mindez egyetemi polgárhoz méltatlan és elfogadhatatlan, ezért került sor a felperes jogviszonya megszüntetésére.

[9] Ezt követően a felperes az Kar munkatársainak közös levelezőlistájára írt levélben tájékoztatta a munkatársakat az elbocsátása előzményeiről, erre a levélre reagált 2019. december 7-én tanár egyetemi tanár. Levelében egyebek között azt állította, hogy a

felperes „szexista megjegyzéseket visz az érvelésébe”, a női és férfi nemiséggel kapcsolatos előítéletes gondolkodásra hivatkozva a levél írója egyetértett az alperesi intézmény reakciójával. 2019. december 7-én az alperes rektora is levelet írt a belső levelezőlistára, melyben értékelte a felperes jogviszonya megszüntetésével kapcsolatos körülményeket. Egyebek között a felperesi bocsánatkérés helyett alkalmazott magyarázkodás hiteltelenségét állította, az egyetem értékrendjében jelenlévő, az egyenlő emberi méltóság és a becsület védelméhez kapcsolódó értékek alapján.

[10] 2019. december 11-én a szenátusi ülésen a rektor ismertette a jelenlévőkkel a felperes jogviszonyának a megszüntetését és azt, hogy arra érdemtelenység okán került sor. Megállapította, hogy a nyilvánosságra került mondatok nyelvtanilag félreértelmezhetetlenek és negligálják, tagadják az egyenlő emberi méltóság alapvetését. 2019. december 10-én került sor az Kar Kari Tanácsának ülésére, ahol szintén tájékoztatást kaptak a résztvevők a felperes jogviszonyának a megszüntetéséről és körülményeiről. Ezt megelőzően az alperes megszüntette a felperes e-mail belső levelezéshez kapcsolódó hozzáférését.

[11] Az elsőfokú bíróság részben találta alaposnak a felperes keresetét, melyben az alperes által kibocsátott felmentés jogellenességére hivatkozva, a jogkövetkezmények alkalmazását kérte elsődlegesen a jogviszonya helyreállításával. Az Mt. 7.§, 8.§, 9.§ (1), (2) bekezdése, 56. §-a és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2.§, 30.§ és 37.§-a, továbbá az Nketv. 16/B.§ és 16/D.§-a, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 2.§, 4.§., 5.§ 7.§, 8.§ és 19.§-a, illetve az Mt. 9. §-a alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:5.§, 2:42.§, 2:43.§, 2:44.§, 2:45.§, 2:52.§-a, illetve az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról szóló 2017. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Infótv.) 3. §-a alapján vizsgálta a felmentés jogszerűségét. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK véleményben (továbbiakban: KMK vélemény) kifejtetteknek megfelelően határozta meg a bizonyítás menetét.

[12] Az elsőfokú bíróság az Nketv. 16/B. és 16/D. § (1), (2) bekezdésére utalva kifejtette, hogy az érdemtelenségen alapuló felmentés a jogviszony megszüntetésének speciális, a Kjt. rendelkezéseitől eltérő, kifejezetten az alperesnél foglalkoztatott közalkalmazottak esetében alkalmazható módja. A jogszabály rendelkezése értelmében az alperesi egyetemen foglalkoztatott közalkalmazottak felmentésére a Kjt.-ben meghatározottakon túl, az Nketv.-ben meghatározott speciális rendelkezések is irányadók. A szöveg nyelvtani értelmezéséből is az következett, hogy az érdemtelenység az alperesnél foglalkoztatott közalkalmazottakra irányadó, jogszabályban meghatározott megszüntetési mód. Erre tekintettel a felmentés nem sértette a Kjt. 30.§-ában foglaltakat és jogszabályban meghatározott indokon alapult.

[13] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a keresetet az érdemtelenégi eljárás jogszerűtlenségét illetően is. Rámutatott, hogy sem a Kjt., sem az Mt., sem az Nketv. nem

rendelkezik arról, hogy az érdemtelenségi eljárás lefolytatásához feltétlenül szükséges valamilyen belső, munkáltatói eljárási rend kialakítása, szabályozó létrehozása. Az alperes a perbeli esetben az Nktv. 16/D. § (4) bekezdésében foglaltak szerint járt el, mert a döntése meghozatala előtt lehetőséget biztosított a felperes számára a releváns körülmények megismerésére és arra, hogy a védekezését előadja, bizonyítékait előterjessze. Ezt támasztotta alá a 2019. november 18-i rektori értesítés. A felperes arra érdemben írásban reagált, majd a védekezését szóban is ismertette a bizottsági meghallgatása során. A rektori levél világosan és egyértelműen tartalmazta, melyik az a két komment, amit a munkáltató sérelmesnek tartott, ebből pedig az következett, hogy a felperes tájékoztatást kapott az érdemtelenségi eljárással érintett magatartásáról. Mindezek alapján tehát alaptalanul állította ennek az ellenkezőjét a keresetben.

[14] Az elsőfokú bíróság az irányadó bírósági gyakorlatra utalva kifejtette, nem eredményez jogellenességet, ha a munkáltató a felmondásban nem rögzíti pontosan a sérelmezett magatartást. Amennyiben ugyanis korábban írásban tájékoztatták a felmondás indokaként megjelölt eseményről, abban az esetben a munkavállaló számára egyértelmű kell legyen a jogviszonya megszüntetésének az indoka. A felperes az előzetes tájékoztatás, a bizottsági vizsgálat alapján egyértelműen tudomással bírt a felmentésben értékelt két hivatkozott bejegyzéséről, tehát az indokolás világos volt.

[15] Alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy a védekezés jogától megfosztották, mivel a vizsgálóbizottság előtt történt meghallgatásra vonatkozó jegyzőkönyv ennek az ellenkezőjét bizonyította. A felperesnek lehetősége volt a védekezését előadni, álláspontját kifejteni. Ezt nem befolyásolta az a tény, hogy a bizottság tagjai nem intéztek kérdést hozzá, mivel ilyen kötelezettséget a jogszabály nem tartalmaz.

[16] Nem eredményezte a felmentés jogszerűségét, hogy a vizsgálóbizottság jelentését nem közölték a felperessel, mert ez nem érintette a tisztességes eljáráshoz való jogát. A bizottság jelentése egy döntéselőkészítő iratnak minősült, amely felperessel történő közlését jogszabály nem írja elő. A jogviszonya megszüntetése szempontjából az érdemtelenségi eljárás megindítására vonatkozó tájékoztatás és a felmentés minősült releváns iratnak, melyeket nem vitatottan az alperes közölt a felperessel. Nem volt jelentősége a felmentés jogszerűsége szempontjából annak sem, hogy az nem tartalmazta a felperes észrevételeit az érdemtelenségi eljárásra.

[17] A felmentés érdemét illetően az elsőfokú bíróság az érdemtelenség törvényi fogalmának vizsgálatával azt állapította meg, hogy az kizárólag a közalkalmazott magatartásában, munkavégzésében megnyilvánuló olyan tény lehet, ami bizonyítható. A jelen esetben a felperes sérelmezett magatartása a Facebook közösségi oldalon megtett bejegyzése volt, mely tény az alperes a becsatolt iratokkal egyértelműen bizonyította, a bejegyzések tényét a felperes sem vitatta.

[18] Mindezek alapján kellett vizsgálni, hogy a felperes e bejegyzésekkel kimerítette-e az érdemtelenség fogalmát az Nktv. 16/D. § 4. pont (2) bekezdése alapján, vagyis a munkahelyén vagy a munkahelyén kívül tanúsított magatartása által súlyosan sérült-e az őt foglalkoztató egyetem jóhírneve. Az elsőfokú bíróság az Emberi Jogok Európai Bírósága (továbbiakban: EJEB) H. vs. Magyarország ügyben hozott ítéletét is figyelembe vette szembe állítva egymással a felperes véleménynyilvánítási szabadságát és a munkáltató jóhírnévhez fűződő jogát. Ennek során értékelni kellett a közlés természetét, a felperes szándékát, a munkáltatónak okozott hátrányt, az alkalmazott szankció súlyát, jellegét. Mindezt jelen ügyre vonatkoztatva az elsőfokú bíróság mindkét – felmentésben hivatkozott felperesi - közlés természetét illetően azt állapította meg, hogy az nem volt közérdekű és nem minősült ismeretterjesztő tartalmúnak sem, tehát védelem nem illette meg. A felperes szándékát illetően releváns volt a komment folyamban közzétett magyarázata, mely szerint szándéka a politikai elemzések körében általa észlelt strukturális jelenségekre egy véleménynyilvánítás volt és ez motiválta a 2019. november 7-i posztja megírásakor. Az első közlés a nőkre vonatkozó degradáló megnyilvánulásként volt érthető és ekként is értékelték, hiszen többen bocsánatkérésre szólították fel a felperest. A későbbi közlést azért találta az alperes jóhírnevét sértőnek az elsőfokú bíróság, mert ebben a felperes egy egyetemi oktató kollégáját oktatót is érintette, mivel az illető az AK részére is végez munkát és ezáltal közvetlen címzettjévé vált a felperes kijelentésének. A felperes az alperesi egyetemen dolgozó oktató kollégájára is vonatkozó, negatív értékeléssel hordozó bejegyzést tett. Releváns körülményként értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes Facebook oldalán egyértelműen fel volt tüntetve, hogy az alperesi intézményben egyetemi oktató, ezáltal kijelentései és az alperes közvetlenül összekapcsolhatóvá váltak. Ebből következett az is, hogy a felperes más személyek vonatkozásában tett nyilatkozata az alperes hátrányos megítélését is előidézhette. Az érdekek összemérése körében annak tulajdonított jelentőséget, hogy a jogviszony megszüntetése, vagyis a felmentés a közalkalmazott esetében a legsúlyosabb munkáltatói szankciónak minősült.

[19] A felperes ekként értékelt véleményével állt szemben az alperes érdeke, amely kapcsán azt kellett figyelembe venni, hogy az alperes a felsőoktatási rendszerben egy speciális pozíciót foglal el. Az Nktv. általános indokolása szerint az alperes feladata a polgári közigazgatás, a rendészet, a honvédelem, a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományában a hivatástudat és szakértelem erősítése, elsőfokú közszolgálati szakember képzés egységesítése és a közszolgálat személyi állományának minőségi fejlesztése, és ennek hatékonyabbá válása. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállónak találta az alperes azon perbeli érvelését, hogy az oktatóival és a hallgatóival szemben többletelvárások érvényesülnek, amit alátámasztott a perben, tanú1. tanúvallomása is. Ezzel összhangban határozta meg az alperes Szervezeti és Működési Szabályzata a foglalkoztatási követelményrendszerben a (Foglalkoztatási Szabályzat 49. § (2) bekezdés c) pont) azt az oktatói kötelezettséget, hogy mindenki járuljon hozzá a magatartásával az egyetem jóhírnevének megőrzéséhez és növeléséhez. Mindezek alapján az alperes oktatóitól elvárható volt a pozitív példamutatás.

[20] Az alperes jóhírneve megsértését illetően releváns volt, hogy a felperes, mint munkavállaló az alpereshez köthető volt, mivel az erre vonatkozó tényről általa sem vitatottan feltüntette a Facebook oldalán. Tekintettel arra, hogy a felperesnek több, mint 9.000 követője és több, mint 9.000 kedvelője volt, mindez nagy nyilvánosság körében megtett közlésnek

minősült, melyben összekapcsolódott a felperes, mint oktató személye az alperessel. A felmentésben kifogásolt kommentek tartalma pedig az alperesi egyetemi oktatójához méltatlan volt.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperesi kommenteket az alapján értelmezte, hogy azokat az olvasó hogyan és miként érthette. Ebből a szempontból jelentősége volt az azokra tett megjegyzéseknek is, amiből az következett, hogy az olvasók a nőkre vonatkozó degradáló megnyilvánulásként érthették és értették is a felperes közlését. Többen fel is szólították a felperest a nők irányába történő bocsánatkérésre. Ugyanakkor a felperes és az alperes közötti munkaviszonyon alapuló kapcsolat fennállása révén az alperesi oktatókra is levonható volt olyan következtetés, ami a hátrányos társadalmi megítélésükhöz is vezethet. Ezek alapján nem volt szükséges annak külön alperes által történő bizonyítása, hogy kialakult irányában egy negatív társadalmi megítélés. A jóhírnév sérelme ugyanis megvalósul abban az esetben, amennyiben az adott közlés felháborodást, negatív értékítéletet vált ki az olvasóban. tekintettel arra, hogy megállapítható volt a felperes és az alperes között a közvetlen összefüggés, ezért a felperesi első komment közlésével az alperes jóhírnevének sérelme is megvalósult.

[22] A második kommentben a felperes úgy közölte a véleményét, hogy nem volt tekintettel saját munkatársára és indokolatlanul bántó megfogalmazásban közölte az AK-nál dolgozókra vonatkozó véleményét. Ezáltal negatív színben tüntette fel az alperesi oktatók egyikét, oktatót és ezáltal az alperesi egyetemet is. Ez a közlés is alkalmas volt arra, hogy súlyosan megsértse az alperes jóhírnevét, hiszen egy negatív értékítéletet hordozott magában és felháborodást keltett az olvasókban. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes magatartásával arányos szankciónak tekintette a jogviszony érdemtelenység okán történő megszüntetését. A felmentés formailag és érdemben is jogszerű volt figyelemmel a H. vs. Magyarország ítéletben kifejtettekre is.

[23] A kereseti kérelem alapján az elsőfokú bíróság vizsgálta az egyenlő bánásmód megsértésének a kérdését is. Megállapította, hogy a felperes valószínűsítette a védett tulajdonságát, ami a közéleti kritikai és kormánykritikus politikai véleménye volt. Ugyanakkor nem jelölt meg vele összehasonlítható helyzetben lévő személyt vagy csoportot. Az általa megnevezett személy - korábbi tanár - nem minősült vele összehasonlítható helyzetben lévőnek, mivel nem állt foglalkoztatási jogviszonyban az alperessel, a címzetes egyetemi tanári címe egy oktatói munkakörhöz nem kapcsolódó cím volt. Lemondásakor az alperesnek nem is volt lehetősége a jogviszony megszüntetéséről dönteni, ezért emiatt sem volt összehasonlítható helyzetben a felperessel. Nem merült fel adat arra a per folyamán, hogy a felpereshez hasonló, az alperes jóhírnevét sértő magatartást tanúsító alperesi alkalmazottakkal szemben az alperes eltérő jogkövetkezményt alkalmazott. Összehasonlítható személy hiányában az egyenlő bánásmód sérelmét sem lehetett megállapítani. Amint erre a Kúra az Mfv.I.10.203/2018/7. számú ítéletében kitért, az összehasonlítható csoport csak olyan személyi kör esetén valósulhat meg, amely azonos jogállási szabályok alapján kerül foglalkoztatásra. Az elsőfokú bíróság mellőzte a felperes által indítványozott tanúbizonyítás elrendelését (tanú5., illetve korábbi dékán). Kifejtette, hogy a nemzetközi intézmények igazgató helyettesi állására történő kinevezés elmaradása, illetve a hallgatók által

megszavazott kiváló oktatói cím átadásának elmaradása a felmentés szempontjából nem bírt jelentőséggel.

[24] A joggal való visszaélésre való kereseti hivatkozást azért találta alaptalannak, mert a felperes nem bizonyította, hogy joggal való visszaélés útján került sor a jogviszonya megszüntetésére. Nem minősült annak, hogy etikai eljárás helyett érdemtelenégi eljárást kezdeményezett a rektor, mivel az alperes a releváns jogszabályokat betartotta. Nem merült fel bizonyíték arra, hogy az eljárás kezdeményezése a felperes jogos érdekei csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségének korlátozására irányult vagy erre vezetett. Felperest a jogorvoslat lehetőségétől sem zárták el. Jelentőséget tulajdonított az elsőfokú bíróság annak is, hogy hetekkel az érdemtelenégi eljárást megelőzően több alperesi testület tagjává is kinevezték a felperest, eredményes munkájáért jutalomban is részesült. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felmentés jogellenességéhez kapcsolódó kereseti kérelmet elutasította.

[25] A személyiségi jogok megsértését illetően azt vizsgálta, hogy a felperes által meghatározott egyes alperesi tényállítások és közlések megvalósították-e a felperes jóhírneve, illetve becsülete megsértését a Ptk. 2:45. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel. Értékelte a közlések tartalmát, időpontját, helyét, nyilvánosságát, továbbá elhatárolta a becsületsértés, illetve a jóhírnév megsértését megalapozó magatartásokat, utalva a BDT2020.4235. számú eseti döntésben kifejtettekre.

[26] Az elsőfokú bíróság a keresetben meghatározott egyetlen alperesi nyilatkozat kapcsán sem találta megállapíthatónak a felperes jóhírneve, illetőleg becsülete megsértését, mivel a nyilatkozatokat véleménynyilvánításnak tekintette és azok nem tartalmaztak indokolatlanul bántó, sértő megfogalmazást. Nem valósított meg jogsértést a 2019. november 18-i rektori értesítő levél, abban pusztán azt közölte a rektor, hogy érdemtelenég megállapítására is alkalmas lehet a felperes magatartása és ennek a tárgyilagos indokát is közölte. A felmentő határozatban alkalmazott „gyalázó megjegyzései” kifejezés egy véleményt tartalmazott. Az MTI-hez eljutatott sajtóközlemény tartalma az emberi méltósághoz való jog és a nemek közötti egyenjogúságot sértő felperesi közléssel kapcsolatban szintén nem indokolatlanul bántó véleménynyilvánításnak minősült. A rektori e-mail, ami a felperesi magyarázkodás hiteltelenségét, vádaskodást, hangulatkeltést, az egyetemi közösség kohézióját romboló magatartást állított, szintén olyan véleménynyilvánítás volt, amely nem volt indokolatlanul bántó, tehát nem alapozhatta meg a jóhírnév, illetőleg a becsület megsértését. tanár rektorhelyettes levele, amelyben szexista megjegyzésekre, előítéletes gondolkodásra utalt, hasonló megítélés alá esett és a 2019. december 11-i szenátusi ülésen tett kijelentésekkel kapcsolatban sem nyert bizonyítást jóhírnevet, becsületet sértő kijelentés. A 2019. december 11-én a szenátusi ülésen elhangzottak sem tartalmaztak indokolatlanul bántó megfogalmazást. Nem alapozta meg személyiségi jogsértés megállapítását az a tény sem, hogy a felmentéskor az alperes korlátozta a felperes hozzáférését a munkahelyi e-mail fiókjához, ez ugyanis megfelel az általános munkáltatói gyakorlatnak.

[27] Azt sem találta személyiségi jogot sértőnek az elsőfokú bíróság, hogy a rektor külön nem reagált a felperes 2019. december 2-i levélében foglaltakra. Ez nem sértette a felperes emberi méltóságát, nem tette kérdésessé emberi mivoltát, nem valósított meg a minimálisan elvárható, az emberi léthez kapcsolódó tisztelet adásával ellentétes magatartást, hasonlóan a felmentés indokához.

[28] Az elsőfokú bíróság a felperes személyiségi jogai sérelmét, a személyes adatok védelméhez való jog megsértése okán találta megállapíthatónak. Kifejtette, hogy az adatvédelmi jog a személyiségi jog alapját képezi, mivel az információs önrendelkezési jog az adatvédelemhez kapcsolódóan a személyiségi jog részét képezi. Megállapította, hogy az MTI-hez eljuttatott sajtóközleményben az alperes a sajtó nyilvánossága előtt a felperes nevének közlésével juttatta kifejezésre, hogy megszüntette a közalkalmazotti jogviszonyt és ennek indokait is közölte. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Info tv. 3. § 2. pontja és 5. § (1) bekezdése értelmében ezen információ átadása adatkezelésnek minősült, melyhez kapcsolódóan az alperes nem kérte ki a felperes kifejezett hozzájárulását. Az alperes ezzel megsértette a felperesre irányadó adatkezelési szabályokat, a Ptk. 2:42. §, 2:43. § e) pontja alapján. A megvalósult jogsértéssel 1.000.000 forint sérelemdíjat talált arányban állónak arra hivatkozva, hogy sérült az információs és önrendelkezési joga a felperesnek, mivel - az alperes által nem vitatottan - a hozzájárulása nélkül közöltek rá vonatkozó személyes adatokat és családtagjai, barátai és kollégái a sajtóból értesültek a történetekről.

A felperes fellebbezése

[29] Fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet Pp. 383. § (3) bekezdése alapján történő megváltoztatásával a felmentés jogellenességére tekintettel az elsődleges kereseti kérelme alapján a közalkalmazotti jogviszony helyreállítását, továbbá elmaradt illetmény és a késedelmi kamatok megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A jogviszony helyreállításának elmaradása esetére 3.030.000 forint végkielégítés, 5.050.000 forint elmaradt jövedelem megfizetését kérte. A sérelemdíj tárgyában is az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a sérelemdíj 3.000.000 forintra és kamatai összegére történő felemelésével. A felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését is kérte a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú bíróság új tárgyalásra és új határozat hozatalára történő utasításával. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 371. § (1) bekezdés c) pontja alapján jelölte meg. A Pp. 369. § (3) bekezdése körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában nem tért ki az elsőfokú eljárás során az Mt. 8. §-hoz fűzött miniszteri indokolással és a 14/2017. (VI. 30.) AB határozattal kapcsolatban előadottakra, ennek részeként a 2021. január 25-i beadványában foglaltakra.

[30] Az Nketv. 16/D. § (2) bekezdése megsértését amiatt állította, mivel nem valósult meg érdemtelen magatartás. Az érdemtelenység fogalmi eleme a munkáltató jóhírnevének súlyos sérelme. A rektor által felállított 3 tagú vizsgálóbizottság azonban nem vizsgálta és nem értékelt sem a jóhírnév sérelmét, sem annak súlyosságát és a felperesi magatartással fennálló okozati összefüggést. tanú2 a bizottság tagja tanúvallomásában akként nyilatkozott, hogy megítélése szerint alkalmas volt a felperesi bejegyzés a jóhírnév megsértésére és figyelembe vettek minden körülményt. Az elsőfokú bíróság sem vizsgálta ezt, ennek ellenére

mégis arra a következtetésre jutott, hogy megvalósult a jóhírnév sérelme. Az elsőfokú ítéletből sem derült ki azonban, hogy mi alapján állapította mindezt meg az elsőfokú bíróság.

[31] A jóhírnév sérelme körében az ítélet [83.] bekezdését amiatt vitatta, mivel kommentjeiben sem az alperest, sem oktatót nem említette. Ebből következően nem tüntethette fel őket negatív színben sem, vagyis a jóhírnév súlyos sérelme sem valósulhatott meg. A felperes vitatta, hogy a bejegyzései felháborodást és negatív értékítéletet keltettek az olvasókban. A munkáltatója személyéről a kommentjét olvasók csak abban az esetben szerezhettek tudomást, amennyiben rákattintottak a profiljára és azon belül a névjegyére. Ezért nem lehetett megalapozottan arra következtetni, hogy a felperesi közlés és az alperes között közvetlen összefüggés állt fenn. Az alperes jóhírneve súlyos sérelme megállapításához olyan többlettényállítási elem bizonyítása lett volna szükséges, amire nem került sor a per folyamán. Az elsőfokú bíróság ezért a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével és iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy a felmentés jogszerű volt és az alperes jóhírneve súlyosan sérült. A Facebook profil és a követők számát illetően figyelmen kívül hagyta a 2020. augusztus 10-i felperesi beadványban foglaltakat. Nyilatkozataiban semmilyen utalás, hivatkozás nem volt az alperesre. Eljárása megfelelt az ezzel kapcsolatos elvárásoknak, követelményeknek, amit alátámasztott a 2017-ben vele szemben lefolytatott átfogó etikai vizsgálat eredménye is, amely során nem állapítottak meg a terhére etikai szabálytalanságot. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a terhére a közszereplői mivoltát és tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az olvasók előtt ismert volt, kinek az alkalmazásában állt. Valójában az MTI-hez eljuttatott alperesi közleményből vált a széles közönség számára ismertté ez a tény.

[32] Az alperes a perben vitatta, hogy széles körben ismert volt az egyetem és korábbi tanár kapcsolata. Ezzel ellentmondásban állt az az előadás, hogy a sajtó maga kereste meg az egyetemet a lemondást követően. Az alperes ugyanakkor a perben a felperessel kapcsolatban nem tudott egyetlen konkrét sajtómegkeresést sem megjelölni és ennek ellenére állította azt, hogy széles körben ismert volt a felperes foglalkoztatása. Az elsőfokú bíróság ezt aggálytalanul fogadta el és erre alapozta azt a megállapítást, hogy fennállt a közvetlen összefüggés a felperesi közlés és az alperes között. Mindez azonban iratellenes és jogszabálysértő következtetés volt, a bizonyítékok helytelen értékelésével, ami kihatott az érdemi döntésre is. korábbi tanár összehasonlítható helyzetben volt vele annak ellenére, hogy nem állt közalkalmazotti jogviszonyban. Az alperes szervezeti és működési szabályzata ugyanis a címzetes egyetemi tanárookra is kiterjedt.

[33] Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 2021. augusztus 25-i felperesi beadványban foglaltakat sem. Ezzel kapcsolatban a felperes továbbra is hivatkozott az Nktv. 16/D. § (4) bekezdése megsértésére, a védekezés biztosításának kötelezettségére, arra, hogy a vizsgáló bizottság jelentése több lényeges és releváns körülményre nem tért ki. Az alperes az online beszélgetésekből csak egy-egy kommentet, részt ragadott ki és ezáltal az egész közlésnek a felperes szándékától eltérő értelmezést adott. Álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadságát az alperesi oktatók esetében elvárható korlátozással kellett összevetni. A felperes jogszerű, alaptörvénnyel és nemzetközi szerződésekkel védett véleménynyilvánítási szabadságának gyakorlása nem vezethetett érdemteleniségre.

[34] A felperes továbbra is fenntartotta a joggal való visszaélés körében előterjesztett tanúbizonyítások szükségességét, annak alátámasztása körében, hogy az elmúlt évek során ellenséges légkör alakult ki irányában és ez vezetett a felmentéshez. Erre az egyenlő bánásmód megsértése körében is hivatkozott. A Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjára utalva téves jogszabályértelmezésre, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére hivatkozott az Nktv. 16/D. § (2) bekezdése, az Mt. 8. § (2) bekezdése, 9. § (2) bekezdése és a szabad véleménynyilvánításhoz kapcsolódó alapvető joga körében.

Az alperes fellebbezése

[35] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a Pp. 383. § (1)-(2) bekezdésére hivatkozva a sérelemdíj körében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. A felmentéssel kapcsolatos keresetet elutasító ítéleti rendelkezést nem vitatta.

[36] A Pp. 2. § (2) bekezdésére utalva kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves anyagi jogi következtetést vont le az MTI közlemény kapcsán, mert a személyes adatok védelméhez való jog megsértését a rendelkezési elv és az anyagi szabályok megsértésével bírálta el. Az elsőfokú ítélet megváltoztatása esetére a teljes pertárgyértékhez igazodóan érvényesített elsőfokú perköltséget.

[37] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a kérelemhez kötöttség elvét figyelmen kívül hagyta, mivel túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A Ptk. 2:43. § e) pontja alapján a személyes adatok védelméhez kapcsolódó jog megsértését anélkül vizsgálta, hogy erre vonatkozóan a kereset konkrét kérelmet tartalmazott volna. E jog megsértésére ugyanis a felperes egyetlen alkalommal sem hivatkozott jogszabályhely, érvényesíteni kívánt jog megjelölésével. 2020. augusztus 10-i beadványában a keresetet alátámasztó jogi érvelésében hivatkozott az adatvédelmi szabályokra, azonban önmagában ez nem kereseti kérelemnek, csupán a felperesi jogi érvelés részének minősült. A sérelemdíj iránti igényét ugyanis nem erre, hanem a jóhírnév és a becsülethez való joga megsértésére alapította. A Pp. 110. § (3) bekezdése a tartalom szerinti elbírálás figyelembevételével sem tette lehetővé a felperes ezirányú érvelésének értékelését figyelemmel arra, hogy a felperes jogi képviselővel járt el, vagyis a Pp. 247. § (2) bekezdése szerinti kedvezmény nem illette meg. A felperes adatvédelemmel kapcsolatos érvelése pedig nem felelt meg a keresetlevél kötelező tartalmi elemének a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja alapján.

[38] Az alperes sérelmezte az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését is. A 22.M.70.344/2020/21. számú végzésében a jóhírnévhez és a becsülethez való jog megsértéséhez kapcsolta a felperes sérelemdíj iránti igényét és nem tájékoztatta az alperest ehhez kapcsolódóan a bizonyítási érdek eltérő alakulásáról, az adatvédelemhez kapcsolódó jogok megsértésének vizsgálatáról, megsértve a Pp. 237. § (5) bekezdésében foglaltakat. Mindezek alapján az elsőfokú ítéletben kifejtettek az anyagi pervezetéssel ellentétben álltak,

az elsőfokú eljárás során nem volt abban a helyzetben, hogy további részletes nyilatkozatot tegyen, melyre tekintettel a Pp. 369. § (4) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörre is hivatkozott.

[39] Az adatvédelmi szabályok megsértése körében érdemben is vitatta az elsőfokú ítéletet előadva, hogy az elsőfokú bíróság az Info tv. 3. § (2) bekezdése téves értelmezésével állapított meg jogsértést. A felperes helyzetére, adataira ugyanis az Info tv. 26. § (2) bekezdése volt alkalmazandó az alperes közfeladatot ellátó jellegére tekintettel. Ezért a felperes jogviszonyával, az alperes közfeladata ellátásával kapcsolatos adatok közérdekből nyilvánosnak minősültek, így azok nyilvánosságra hozatalára volt jogalap. Ennek során követelmény az adatkezelés célhoz kötött volta, ami a konkrét esetben megvalósult a közlemény tartalmára figyelemmel. A Ptk. 6:525. §-ban foglaltakra tekintettel az alperes a kárenyhítésre tekintettel is indokoltan járt el. Döntése meghozatala során nem csak a nála dolgozó oktatók helyzetére, hanem a hallgatók képzésével, szocializálásával, a velük szemben érvényesülő többletelvárásokra is figyelemmel kellett lennie. Az érdemtelen ségi eljárást megalapozó felperesi magatartás nagy nyilvánosság előtt valósult meg, mivel a felperes több ezres követő táborral rendelkezik. Az alperesi jóhírnév sérelem legteljesebb kompenzálása az intézmény speciális helyzetére is tekintettel az MTI közleménnyel valósult meg, melyben közérdekből nyilvánosnak minősülő személyes adatok lettek közzéadva. A felperes nem vitatta a perben, hogy közszereplő, ezért esetében nagyobb mértékű volt az a türési kötelezettség. Ezzel kapcsolatban az alperes hivatkozott a releváns bírói gyakorlatra, ennek körében arra, hogy a közszereplői minőség megállapítását illetően, mivel ez a feltétel a felperes esetében egyértelműen megállapítható volt. Az államilag elismert felsőoktatási intézmények a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2018. évi beszámolója értelmében közfeladatot ellátó intézménynek minősülnek. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az adatvédelemmel kapcsolatos jogsértés tárgyában jogszabálysértő következtetéseket vont le. Az MTI közlemény szükséges és arányos intézkedés volt, ezért ezzel kapcsolatban a felperes személyes adatai védelméhez fűződő joga megsértése nem merült fel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[40] Az alperes a fellebbezésre reagálva a keresetet elutasító részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság teljeskörűen eleget tett az ítélet indokolásával kapcsolatos kötelezettségének, az indokolás terjedelmét az adott ügy jellege, az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Ezzel összefüggésben hivatkozott az Mfv.X.10.367/2019/8. számú kúriai határozatra, illetve a bíróságok indokolási kötelezettségét érintő 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban foglaltakra. Kifejtette továbbá, hogy az Mt. 8. §-a körében előadott, a véleménynyilvánítás szabadságát érintő felperesi érvek szintén alaptalanok voltak, mivel a felperes jogviszonya érdemtelen ség okán lett megszüntetve. A felperes a fellebbezésében alaptalanul állította, hogy a vizsgáló bizottság tagjai nem állapították meg a jóhírnév sérelmét és az okozati összefüggést sem vizsgálták. A bizottság tagjai egyhangúan nyilatkoztak akként, hogy figyelembe vették a felperesi magatartást, illetve annak alperesre gyakorolt hatását és vizsgáló bizottsági döntés meghozatalában szerepet játszott, hogy megállapították az alperes jóhírneve súlyos sérelmét. Kizárólag a felperes által elvárt méréseket nem teljesítették, tanú2 tanú nemleges nyilatkozata alapvetően erre vonatkozott.

[41] A jóhírnév sérelmét illetően a bírósági gyakorlatra utalva kifejtette, hogy annak megítélése alapvetően jogkérdés. Egy közlés abban az esetben sért jóhírnevet, amennyiben objektíve alkalmas az érintett személy hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására. Ezt a mércét a bíróságok következetesen alkalmazzák. Az adott közlés jogi minősítése is a bírósági gyakorlat által egységesen megítélt körülmény. Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatot figyelembe vette, az első és második komment kapcsán a releváns tényeket helytállóan értékelte. Nem volt jelentősége, hogy az alperest, illetve oktatót a felperes kifejezetten nem nevezte meg, nem említette egyik posztjában sem. A személyiségi jogi perekben alkalmazható PK 12. állásfoglalás szerint ugyanis az adott közleményeket, nyilatkozatokat, a maguk egészében kell vizsgálni, nem formális megjelenésük, hanem tartalmuk szerint, egymással összetartozó részekre figyelemmel a társadalmilag kialakult közfelfogás alapján. Amennyiben több lehetséges értelmezés közül akár csak egy alkalmas a jogsérelem megállapítására, úgy ezt az értelmezést kell alapul venni, illetve az érintettre méltányos értelmezés az irányadó. Az adott tartalom vizsgálatát az átlag olvasó, átlag hallgató számára megjelenő jelentéstartalommal kell figyelembe venni. Igényt nem csak az érvényesíthet, akit a közlemény név szerint megnevez, hanem az is, akire valamilyen formában utal vagy aki annak tartalmából valamely szűkebb kör számára felismerhető, beazonosítható. Ebből következően a Facebook bejegyzésben az érintettek megnevezése nélkül is megvalósult az alperesi jóhírnévének sérelme, mely tényeket az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytállóan állapított meg. Az alperes, mint foglalkoztató megjelölésére vonatkozó felperesi érvelés is alaptalan volt. A felperes a perben nem vitatta, hogy közszereplőnek minősült, több ezer fős követő táborra volt, a perbeli tényállás idején a Facebook profilján fel volt tüntetve, hogy az alperes a munkáltatója, vagyis a felperes és az alperes személye összekapcsolható volt. A felperes Facebook profilja és oldala egymástól el nem választhatók, ezeket éppen a felperes, mint közszereplő személye köti össze az átlag olvasó számára. Ezt a következtetést erősíti tanú1. tanúvallomása is, aki akként nyilatkozott, hogy a felperes a sajtó megjelenések tekintetében köztudottan az alperes oktatója volt. Ehhez kapcsolódóan egyébként a kommentek között is volt olyan, ami hivatkozott a felperes oktatói státuszára. Ezért alaptalan volt az a felperesi érvelés, hogy az MTI közleményből szerzett tudomást a nyilvánosság arról, hogy köze volt az alpereshez. Erre az elsőfokú eljárás során nem is hivatkozott (Pp. 373. § (2) bekezdés).

[42] Az egyenlő bánásmód megsértése kapcsán az alperes kifejtette, hogy összehasonlítható helyzetben kizárólag olyan személy, csoport lehet, amellyel szemben ugyanez a speciális intézkedés alkalmazható lenne. A tanúvallomások alátámasztották, hogy az alperes döntése kifejezetten a vitatott felperesi magatartáson, annak alperesre gyakorolt hatásán alapult, ebből következően diszkriminációs vagy joggal való visszaéléssel összefüggő cél nem volt. Az elsőfokú bíróság alaposan vizsgálta és ítélete [77.]-[80.] bekezdéseiben helytállóan értékelte az érdemtelenégi eljárással kapcsolatos alaki kifogásokat, így az ennek hiányára történő fellebbezési hivatkozás is alaptalan és iratellenes. A felperesi tanúbizonyítási indítványok elutasítása is helytálló volt, azt ésszerű mérlegeléssel utasította el a bíróság, mivel a korábbi vélt sérelmek nem voltak relevánsak jelen jogvitában.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[43] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alapos.

[44] Az elsőfokú bíróság a felmentés indokának valósága és okszerűsége, az intézkedés anyagi jognak való megfelelése tárgyában a szükséges bizonyítást lefolytatta, az alapján a tényállást helyesen állapította meg és megfelelő jogi következtetések levonásával érdemben helytállóan foglalt állást. Téves jogi álláspontja folytán azonban nem megfelelően értékelte az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos kereseti kérelmet és az ügy érdemére kiható, téves anyagi pervezetést követően vizsgálta a sérelemdíjat megalapozó személyiségi jogsértés kérdéskörét.

[45] A felperes fellebbezésében alaptalanul állította a felmentés formai jogi szabályoknak való megfelelése kérdésében az elsőfokú ítélet alaptalanságát. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette az eljárási és az érdemi kérdések tekintetében a tényeket és ebből helyes jogi következtetéseket vont le.

[46] Nem eredményezte a felmentés jogellenességét az a tény, hogy a felmentéskor az alperesnél nem volt kidolgozott eljárási rend az érdemtelen ségi eljárások lefolytatására. A felperes - bizonyítottan - nem volt elzárva a védekezés jogától és megismerhette a munkáltató által kifogásolt magatartást, mivel erre vonatkozóan részletes tájékoztatást kapott az alperes rektorának 2019. november 18-án kelt leveléből. A rektor kellő körültekintéssel járt el, amikor vizsgáló bizottságot hívott életre és ennek javaslatát figyelembe véve hozott döntést a jogviszony megszüntetéséről, a felperes magatartása értékeléséről. A felmentés jogellenességét nem befolyásolta, hogy a vizsgáló bizottság intézett-e kérdéseket a felpereshez, mivel az Nktv. 16/D. § (4) bekezdése értelmében a védekezés lehetőségét és a döntés alapjául szolgáló körülmények megismerését kell biztosítani. A felperes teljes mértékben tisztában volt a munkáltató által sérelmezett magatartással, hiszen a meghallgatása előtt részletes levélben reagált erre, majd a bizottsági meghallgatása során azt szóban is ismertette. Az a körülmény, hogy a bizottság tagjai a rendelkezésre álló iratok alapján alakították ki a véleményüket és nem a felperes által elvárt módon vizsgálták a magatartását, nem hatott közre a felmentés jogellenességében. A felmentési indokként meghatározott felperesi magatartás érdemi vizsgálata a munkaügyi perben eljáró bíróság feladata volt, ennek során az alperest terhelte a bizonyítás (Kjt. 30.§) és ezzel összefüggésben kellett vizsgálni a véleménynyilvánítás joga gyakorlásának kereteit. Nem érintette a felmentés jogszerűségét az sem, hogy a vizsgáló bizottság rektornak címzett jelentését nem közölték a felperessel a felmentését megelőzően. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy ez a döntés előkészítéséhez kapcsolódó iratnak minősült, amely felperessel történő közlésére nincs jogszabályi rendelkezés. Az a körülmény sem befolyásolta az intézkedés jogszerűségét, hogy a felperes levelére a rektor külön nem reagált. A jogviszony megszüntetésére irányuló döntését volt köteles írásban indokolni, e kötelezettségének pedig nem vitatottan eleget tett.

[47] A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta teljesszörűen – valamennyi felperesi érvelést figyelembe véve - a kommentjeit, azok hatását, a

jóhírnév sérelmét. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az EJEB H. vs. Magyarország ügyében hozott ítéletre kitért az ítélete indokolásának [83] bekezdésében és rögzítette az az alapján értékelendő releváns szempontokat, a közlés természetét, a közlő személy szándékát, annak hatását és a munkáltatói szankció súlyosságát illetően.

[48] Az érdemtelenség törvényi fogalmának értelmezése és a felperes magatartásának e körben történő vizsgálata körében a másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Az elsőfokú bíróság a tényeket helytállóan értékelve helyes jogi következtetéseket vont le a jogszabály alapján azzal kapcsolatban, hogy a felperes személye közvetlenül összefüggésbe hozható volt az alperessel a saját facebook adatközlésére tekintettel. Mindezt több komment tartalma is alátámasztotta. A jóhírnév sérelmével kapcsolatos kérdést is helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság mivel a nőket érintő megjegyzés, illetve az Alapjogi Központ részére tevékenykedő személyekkel kapcsolatban a munkatársa személyére is vonatkoztatható kijelentések alkalmasak voltak az alperes jóhírneve súlyos sérelmére. A BH2010.294. számú döntésben kifejtettekre is figyelemmel a jóhírnév megsértésének megállapítását megalapozza az olyan valótlan tényállítás, amely alkalmas az érintett hátrányos társadalmi megítélésére.

[49] Ezzel összefüggésben az alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott az egységes bírósági gyakorlatra az érintett hátrányos társadalmi megítélésével összefüggésben. A PK 12. számú állásfoglalásban rögzített követelményeknek is megfelelt az elsőfokú bíróság értékelése, mert sor került a felperesi közlések tartalmának vizsgálatára, azok összefüggései, a szövegkörnyezet és az olvasók értelmezése oldaláról is. A szavak nyelvtani értelmezését figyelembe véve a felperes első, 2019. november 5-i megnyilvánulása a női nemre nézve a nők és férfiak közötti egyenjogúság, az emberi méltóság alapvető követelményét megkérdőjelező tartalmú volt, ami a kommentet olvasók közül többekből is azonnal ellenérzést, tiltakozást váltott ki. A felperes konkrét bejegyzését annak tartalma szerint a korábbi szakmai tevékenységétől függetlenül kellett értékelni. E körben jelentősége volt annak is, hogy több lehetséges értelmezés esetén az érintettre sérelmes értelmezést kell alapul venni. A második, 2019. november 7-i bejegyzés kapcsán is helytálló álláspontot képviselt az elsőfokú bíróság, mivel a bírósági gyakorlatra is figyelemmel docens illetve az alperes személyének megnevezése hiányában is összefüggésbe hozható volt a felperes közlése az alperesi intézménnyel, az alperesi intézmény Alapjogi Központ részére is tevékenykedő bármely – személyesen meg nem nevezett - munkavállalójával. Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt ezáltal alkalmas volt mindkét bejegyzés az alperesi jóhírnév megsértésére.

[50] A felperes, mint egyetemi oktató esetében magasabb mércével meghatározott elvárható magatartás bármely felsőoktatási intézmény esetében irányadó és kiemelt felelősséget jelent. Ezzel összhangban az alperes Szervezeti és Működési Szabályzata, a Foglalkoztatási követelményrendszer részeként a 49.§-ában a foglalkoztatottak kötelezettségeként írta elő, hogy magatartásukkal járuljanak hozzá az egyetem jóhírnevének megőrzéséhez, növeléséhez. Az elsőfokú bíróság tehát a konkrét foglalkoztatási jogviszony jellegére is figyelemmel értékelte a felperes magatartását. A felperes véleményének kifejtése azért nem élvezett törvényi védelmet, mert mások alapvető jogainak sérelmét eredményezte. Erre éppen a felperes fellebbezésében is hivatkozott 14/2017. (VI. 30.) AB határozatában

mutatott rá az Alkotmánybíróság. Döntése [28] bekezdésében kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás nem élvezi az oltalmat, ha a munkavállaló közéleti véleménye a munkáltatója értékalapú meggyőződésével, elveivel nyíltan szembehehelyezkedik. Az alperes nem a politikával összefüggő vélemény, hanem a nőket és az egyetemi kollégákat érintő, alapvető értékeket megkérdőjelező kinyilatkoztatást rótta a felperes terhére. Az Alkotmánybíróság határozatából következően nem kérdőjelezhető meg a munkaviszony sajátos, bizalmi jellegére tekintettel, hogy a munkáltatónak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy adott esetben szabályozza is a világnézeti meggyőződésére, nyíltan képviselt elveire, értékeire közvetlenül kiható, nyilvános közléseket. Az Alkotmánybíróság határozata [34] bekezdésében részletezett értékelési metódus, a szükségesség és arányosság tesztje alkalmazásával is azonos következtetésre lehetett jutni, mely szempontokat az elsőfokú bíróság is figyelembe vett és azok alapján vont le azt a következtetést, hogy a felperes nyilvános – felmentésben megjelölt – bejegyzései alkalmasak voltak érdemtelenység megállapítására és erre tekintettel megalapozták az Nktv. 16/B.§ (1) bekezdése b) pontja szerinti intézkedést.

[51] Az egyenlő bánásmód megsértése körében az elsőfokú bíróság az összehasonlítható csoport, illetve személy megjelölése kérdésének – téves jogi álláspontja okán - lényeges jelentőséget tulajdonított és összehasonlítható helyzetben lévő személy hiányára hivatkozva találta alaptalannak az egyenlő bánásmód megsértésére alapított keresetet. Az elsőfokú bíróság álláspontja amiatt volt téves, mivel az egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozás nem minden esetben teszi indokoltá összehasonlítható csoport megjelölését. Amint arra a Kúria az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi bírósági gyakorlatról szóló Összefoglaló véleménye 4.4 pontjában kitért, az egyenlő bánásmód megsértését megvalósító tényállás megvalósulhat akkor is, ha nincs összehasonlítható helyzetben lévő csoport. Ennek megjelölése ugyanis akkor mellőzhetetlen, ha a hátrány természete szerint annak bekövetkezése csak összehasonlítás útján értelmezhető (pl. munka díjazásával kapcsolatos igényérvényesítés). Ez az értelmezés áll összhangban az Európai Unió Bíróságának több határozatával is. Mindezekre tekintettel a fellebbezés elbírálása körében nem volt szükséges az elsőfokú ítélet korábbi tanárfel kapcsolatos részének értékelése, mivel összehasonlítható személy, csoport megjelölése a felperes által megjelölt védett tulajdonság és az okozott hátrány alapján nem volt indokolt. Peradat, hogy a felperes valószínűsítette a védett tulajdonságát és az okozott hátrányt, ezt az elsőfokú bíróság is megállapította. Erre tekintettel az Ebktv. 19.§-a alapján az alperes érdeke bizonyítani az ezzel kapcsolatos szabályok megtartását. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem felelt meg a fentieknek, ezáltal az alperes számára nem biztosította a lehetőséget a bizonyításra. A bizonyítás sorrendjének - elsőfokú ítéletben hivatkozott – helyes sorrendjéből következően amennyiben az egyenlő bánásmód kérdésének vizsgálatát követően nem állapítható meg a felmentés jogellenessége, abban az esetben válik indokoltá a joggal való visszaélés vizsgálata.

[52] A másodfokú bíróság alaposnak találta az alperes fellebbezését a sérelemdíjjal összefüggő igény elbírálása körében is. Az alperes alappal állította a Pp. 2. § (2) bekezdése, továbbá az anyagi jogi pervezetéssel összefüggő, a Pp. 237.§ (5) bekezdésében rögzített szabályok megsértését. Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy az adatvédelmi szabályok megsértésére vonatkozó felperesi hivatkozást a kereset részének kellett tekinteni. Ebből következően az elsőfokú bíróság a 2020. augusztus 10-i felperesi válaszirat alapján az anyagi pervezetése körében elmulasztotta tájékoztatni a feleket arról,

hogy ezt az érvelést is a kereset részének tekinti és az alperesnek ezzel összefüggésben is lehetősége van az álláspontja, védekezése előterjesztésére. Mindezek alapján helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta teljeskörűen a sérelemdíjat megalapozó körülményeket, a személyiségi jogok megsértését és a sérelemdíjat olyan indokolás alapján állapította meg, amellyel összefüggésben az alperesnek nem volt módja előadni a védekezését és mindez kihatott az ügy érdemi eldöntésére.

[53] Az egyenlő bánásmód megsértése körében az eljárás folytatása indokolt, ezért a sérelemdíjjal összefüggő igény kapcsán a téves anyagi pervezetéshez kapcsolódó eljárási hiányosságok orvoslása nem ésszerű a másodfokú eljárásban. Az alperes fellebbezését annak tartalma alapján értékelve, a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre terjedelmének értelmezése tárgyában hozott 1/2019. Polgári jogegységi határozatban kifejtettek alkalmazásával ebben a kérdésben is indokoltnak találta az elsőfokú eljárás folytatását.

[54] Mindezek alapján az ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 381. §-a alapján az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[55] A Pp. 386.§ (2) bekezdése értelmében az új eljárást a perfelvételi szaktól kell folytatni, mely során az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés körében ki kell térnie arra, hogy a sérelemdíjra alapított igényérvényesítés körében az adatvédelmi szabályok megsértése is a kereset részét képezi. Ez alapján lehetőséget kell adni a felek számára nyilatkozataik pontosítására, kiegészítésére. Az egyenlő bánásmód megsértése körében pedig az Ebktv. 19.§-a alapján lehetőséget kell biztosítani az alperes számára eljárása jogszerűségének bizonyítására. Amennyiben az egyenlő bánásmód megsértésére alapított kereset alaptalan, abban az esetben lehetséges a joggal való visszaélés kérdésének érdemi vizsgálata.

Záró rendelkezések

[56] A másodfokú bíróság a Pp. 386.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban felmerült perköltséget és az állam által előlegezett fellebbezési illeték összegét csupán megállapította, annak megfizetése kérdésében az elsőfokú bíróság dönt. A pertárgyérték a Pp. 21.-22.§-ai és 512.§ (1) bekezdése alapján $12X505.000 (6.060.000) + 3.000.000 = 9.060.000$ forint. A felek perköltség igényüket a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§-a alapján kérték meghatározni áfa mellőzésével.

[57] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. december 14.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
előadó bíró

dr. Szalai Beatrix s.k.
bíró